Participatieverordening gemeente Bunnik.

De raad van de gemeente Bunnik;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van (datum toevoegen);

gelet op de artikelen 149 en 150 van de Gemeentewet, de Omgevingswet en het Omgevingsbesluit;

overwegende dat:

- de gemeente Bunnik inwoners, bedrijven, maatschappelijke organisaties en andere belanghebbenden wil betrekken bij de voorbereiding, uitvoering en evaluatie van gemeentelijk beleid;
- de gemeente daarbij werkt volgens het beleid *Omgevingsgericht Werken*;
- de gemeente streeft naar een samenhangend participatiekader voor omgevingsgericht werken, participatie bij ruimtelijke ontwikkelingen, initiatieven vanuit de samenleving en het uitdaagrecht;

besluit vast te stellen:

Participatieverordening gemeente Bunnik.

Hoofdstuk 1. Algemene bepalingen

Artikel 1. Begripsbepalingen

In deze verordening wordt verstaan onder:

a. **bestuursorgaan:** de gemeenteraad, het college van burgemeester en wethouders of de burgemeester, afhankelijk van welk bestuursorgaan bevoegd is;

b. **participatie:** het betrekken van inwoners, bedrijven, maatschappelijke organisaties en andere belanghebbenden bij de voorbereiding, uitvoering of evaluatie van gemeentelijk beleid, plannen, projecten of maatschappelijke opgaven;

c. **omgevingsgericht werken:** de Bunnikse werkwijze voor participatie bij gemeentelijk beleid, plannen, projecten en maatschappelijke opgaven;

d. **participatieaanpak:** de vooraf bepaalde aanpak waarin wordt beschreven waarom, waarover, met wie en op welke wijze participatie plaatsvindt;

e. **initiatiefnemer:** een inwoner, bedrijf, maatschappelijke organisatie, andere rechtspersoon of de gemeente die een initiatief wil realiseren;

f. **maatschappelijke organisatie**: verenigingen, stichtingen en andere organisaties zonder winstoogmerk die tot doel hebben een actieve bijdrage te leveren aan de samenleving in Bunnik

g. **publieksinitiatief:** een initiatief vanuit inwoners, bedrijven, maatschappelijke organisaties of andere belanghebbenden dat gericht is op een maatschappelijke bijdrage aan Bunnik;

h. **overheidsparticipatie:** de manier waarop de gemeente een publieksinitiatief ondersteunt of daaraan bijdraagt;

i. **inspraak:** de gelegenheid om een zienswijze over een beleidsvoornemen naar voren te brengen als bedoeld in artikel 150 van de Gemeentewet;

j. **uitdaagrecht:** het recht van inwoners en maatschappelijke organisaties om een bestuursorgaan te verzoeken de feitelijke uitvoering van een gemeentelijke taak over te nemen.

Artikel 2. Doel en reikwijdte

1. Deze verordening regelt de betrokkenheid van inwoners, bedrijven, maatschappelijke organisaties en andere belanghebbenden bij de voorbereiding, uitvoering en evaluatie van gemeentelijk beleid, plannen, projecten en maatschappelijke opgaven.

2. De verordening geeft daarnaast kaders voor:
   a. participatie bij initiatieven in de fysieke leefomgeving, voor zover deze verordening daarop van toepassing is;
   b. de wijze waarop de gemeente kan deelnemen aan initiatieven uit de samenleving;
   c. inspraak;
   d. het uitdaagrecht.

3. Als participatie voor een onderwerp al uitputtend is geregeld bij of krachtens een wettelijk voorschrift, geldt die regeling.

Artikel 3. Het Bunnikse participatiekader

1. Bij participatie door de gemeente sluit het bestuursorgaan aan bij:
   a. het gemeentelijke beleid Omgevingsgericht Werken;
   b. het gemeentelijke beleid Participatie bij ruimtelijke ontwikkelingen, voor zover sprake is van ruimtelijke ontwikkelingen of procedures op grond van de Omgevingswet.

2. Het Bunnikse participatiekader kent in ieder geval:
   a. omgevingsgericht werken bij gemeentelijk beleid, plannen, projecten en maatschappelijke opgaven;
   b. participatie bij initiatieven en ontwikkelingen in de fysieke leefomgeving;
   c. overheidsparticipatie bij initiatieven vanuit de samenleving;
   d. het uitdaagrecht.

3. Het bestuursorgaan past participatie toe als maatwerk. De maatschappelijke impact van een vraagstuk of initiatief is daarbij medebepalend voor de inrichting en intensiteit van het participatieproces.

Hoofdstuk 2. Omgevingsgericht werken

Artikel 4. Keuze voor participatie

1. Het bevoegde bestuursorgaan bepaalt bij de voorbereiding, uitvoering of evaluatie van gemeentelijk beleid, plannen, projecten of maatschappelijke opgaven of en op welke wijze participatie wordt toegepast.

2. Bij deze afweging worden in ieder geval betrokken:
   a. de ruimte die bestaat om iets met de inbreng van deelnemers te doen;
   b. de maatschappelijke impact van het onderwerp;
   c. het belang van het onderwerp voor betrokkenen;
   d. de mogelijkheid om voldoende open en transparant over het onderwerp te communiceren;
   e. de beschikbare tijd, capaciteit en middelen.

3. Participatie kan achterwege blijven als:
   a. er onvoldoende ruimte bestaat om de uitkomst te beïnvloeden;
   b. participatie bij of krachtens wettelijk voorschrift is uitgesloten;
   c. sprake is van uitvoering van hogere regelgeving waarbij nauwelijks beleidsruimte bestaat;
   d. het een ondergeschikte wijziging van bestaand beleid betreft;

e. spoed zich tegen participatie verzet;
f. andere zwaarwegende belangen zich tegen participatie verzetten.

4. Als geen participatie plaatsvindt, zorgt het bestuursorgaan voor passende communicatie met betrokkenen, voor zover dit mogelijk en relevant is.

Artikel 5. Maatschappelijke impact

1. Als het bestuursorgaan participatie toepast, bepaalt het vooraf de maatschappelijke impact van het onderwerp volgens het beleid Omgevingsgericht Werken.

2. De gemeente onderscheidt daarbij drie impactniveaus:
   a. weinig impact;
   b. enigszins impact;
   c. veel impact.

3. De impact bepaalt mede:
   a. de intensiteit van participatie;
   b. de inrichting van het participatieproces;
   c. de betrokkenheid en rol van het college en de gemeenteraad;
   d. de wijze waarop het participatieproces wordt geëvalueerd.

Artikel 6. Participatieaanpak

1. Als het bestuursorgaan participatie toepast, stelt het vooraf een participatieaanpak op die past bij de maatschappelijke impact van het onderwerp.

2. In de participatieaanpak wordt in ieder geval aangegeven:
   a. waarom: het doel van de participatie;
   b. waarover: het onderwerp, de beïnvloedingsruimte en de inhoudelijke, financiële of andere kaders;
   c. met wie: welke belanghebbenden worden betrokken;
   d. hoe: op welke wijze en wanneer deelnemers hun inbreng kunnen leveren;
   e. wat ermee gebeurt: hoe de inbreng wordt meegewogen en hoe hierover wordt teruggekoppeld.

3. Het bestuursorgaan informeert deelnemers voor of bij de start over de onderwerpen uit het tweede lid.

4. Het bestuursorgaan kan de participatieaanpak tijdens het proces aanpassen als omstandigheden daartoe aanleiding geven. Het bestuursorgaan informeert betrokkenen hierover tijdig.

Artikel 7. Zorgvuldige uitvoering

Bij de uitvoering van participatie zorgt het bestuursorgaan, passend bij de aard en impact van het onderwerp, voor:

a. tijdige betrokkenheid van belanghebbenden;
b. duidelijkheid over het participatieproces en de beïnvloedingsruimte;
c. toegankelijke en relevante informatie;
d. informatie over belangrijke wijzigingen gedurende het proces;
e. duidelijkheid over waar deelnemers terechtkunnen met vragen;
f. terugkoppeling over de opbrengsten en wat daarmee is gedaan.

Artikel 8. Participatieverslag en besluitvorming

1. Ter afronding van een participatieproces stelt het bestuursorgaan een participatieverslag op.

2. Het verslag bevat in ieder geval:

   a. een beschrijving van het doorlopen proces;
   b. de belangrijkste inbreng en uitkomsten;
   c. een toelichting op de wijze waarop de inbreng is gewogen.

3. Bij de besluitvorming licht het bestuursorgaan toe op welke wijze het de resultaten van de participatie heeft betrokken bij het besluit.

4. Als het bestuursorgaan afwijkt van belangrijke uitkomsten van de participatie, motiveert het dit.

5. Het bestuursorgaan maakt het participatieverslag openbaar, tenzij zwaarwegende belangen of wettelijke voorschriften zich daartegen verzetten.

Hoofdstuk 3. Inspraak

Artikel 9. Inspraak

1. Het bevoegde bestuursorgaan besluit of inspraak wordt verleend bij de voorbereiding van gemeentelijk beleid.

2. Geen inspraak wordt verleend als:
   a. inspraak wettelijk is uitgesloten;
   b. het gaat om uitvoering van hogere regelgeving en nauwelijks beleidsruimte bestaat;
   c. sprake is van een ondergeschikte wijziging;
   d. spoed zich tegen inspraak verzet;
   e. inspraak al voldoende onderdeel vormt van een participatieprocedure.

Artikel 10. Inspraakprocedure

1. Inspraak vindt plaats overeenkomstig afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht, tenzij het bestuursorgaan een andere passende procedure vaststelt.

2. Ingezetenen en belanghebbenden kunnen schriftelijk of mondeling hun zienswijze geven.

3. Na afloop maakt het bestuursorgaan inzichtelijk welke zienswijzen zijn ingediend en wat het daarmee heeft gedaan.

Hoofdstuk 4. Initiatieven vanuit de samenleving

Artikel 11. Overheidsparticipatie

1. Inwoners, bedrijven, maatschappelijke organisaties en andere belanghebbenden kunnen de gemeente vragen om ondersteuning bij een initiatief dat een maatschappelijke bijdrage levert aan de gemeente Bunnik.

2. Het bestuursorgaan beoordeelt of en op welke wijze de gemeente aan het initiatief kan bijdragen.

3. Het bestuursorgaan betrekt bij de beoordeling in ieder geval:

a. de maatschappelijke meerwaarde;
b. het draagvlak bij belanghebbenden;
c. de uitvoerbaarheid;
d. de financiële en juridische haalbaarheid;
e. de aansluiting bij gemeentelijk beleid en het algemeen belang.

4. Ondersteuning kan onder andere bestaan uit meedenken, ambtelijke ondersteuning, het beschikbaar stellen van gemeentelijke voorzieningen of financiële ondersteuning binnen daarvoor geldende regelingen en budgetten.

5. Het bestuursorgaan informeert de initiatiefnemer over de uitkomst van de beoordeling.

Hoofdstuk 5. Uitdaagrecht

Artikel 12. Toepassing uitdaagrecht

1. Inwoners en lokale maatschappelijke organisaties kunnen een bestuursorgaan verzoeken de feitelijke uitvoering van een gemeentelijke taak over te nemen.

2. Een verzoek wordt niet ingewilligd als:
a. het uitdaagrecht wettelijk is uitgesloten;
b. de gemeente bij de uitvoering geen of nauwelijks beleidsruimte heeft;
c. de aard van de taak zich tegen overname verzet;
d. overname niet verenigbaar is met het algemeen belang;
e. de continuïteit, veiligheid of belangen van kwetsbare inwoners onvoldoende kunnen worden gewaarborgd;
f. wettelijke regels over onder meer inkoop, aanbesteding, staatssteun, privacy of aansprakelijkheid zich tegen overname verzetten;
g. de betreffende taak onder een lopende overeenkomst door een gecontracteerde partij wordt uitgevoerd.

Artikel 13. Verzoek tot toepassing van het uitdaagrecht

1. De verzoeker dient een verzoek in bij het bestuursorgaan.

2. Het verzoek bevat in ieder geval:
a. welke gemeentelijke taak de verzoeker wil uitvoeren;
b. waarom en hoe de verzoeker dit wil doen;
c. welke kennis en ervaring aanwezig is;
d. voor zover relevant, wat bekend is over het draagvlak voor het voorstel;
e. welke kosten aan het voorstel verbonden zijn;
f. welke samenwerking of ondersteuning van de gemeente nodig is;
g. hoe kwaliteit en continuïteit worden gewaarborgd.

3. De gemeente kan de verzoeker ondersteuning bieden bij het verduidelijken van de procedure, de indieningsvereisten en de gemeentelijke kaders. De verzoeker blijft zelf verantwoordelijk voor de inhoud en uitwerking van het verzoek.

4. Indien een verzoek wordt ingediend bij een ander bestuursorgaan dan het bevoegde bestuursorgaan, wordt het verzoek zo spoedig mogelijk doorgestuurd. De verzoeker wordt hiervan in kennis gesteld.

5. Het bestuursorgaan beslist in beginsel binnen twaalf weken.

6. Het bestuursorgaan kan deze termijn eenmaal met maximaal zes weken verlengen. De verzoeker wordt hierover vóór het verstrijken van de eerste termijn schriftelijk geïnformeerd.

7. Het bestuursorgaan motiveert een afwijzing en maakt deze openbaar.

Artikel 14. Afspraken bij overname

Als het bestuursorgaan een verzoek toewijst, maakt het afspraken over in ieder geval:

a. taken en verantwoordelijkheden;
b. beoogde resultaten en kwaliteit;
c. financiën;
d. looptijd;
e. aansprakelijkheid;
f. monitoring en evaluatie;
g. beëindiging van de afspraken.

Het bestuursorgaan legt deze afspraken schriftelijk vast.

Hoofdstuk 6. Fysieke leefomgeving

Artikel 15. Participatie bij ruimtelijke ontwikkelingen

1. Voor participatie bij ruimtelijke ontwikkelingen en procedures op grond van de Omgevingswet gelden de daarvoor geldende wettelijke voorschriften en het gemeentelijke beleid *Participatie bij ruimtelijke ontwikkelingen*.
2. Als de gemeente initiatiefnemer is, zijn op de participatie bij ruimtelijke ontwikkelingen tevens de bepalingen van hoofdstuk 2 van deze verordening van toepassing.
3. Als een andere initiatiefnemer dan de gemeente verantwoordelijk is voor een initiatief in de fysieke leefomgeving, is deze initiatiefnemer verantwoordelijk voor de participatie overeenkomstig de daarvoor geldende wettelijke voorschriften en het gemeentelijke beleid *Participatie bij ruimtelijke ontwikkelingen*.
4. Voor buitenplanse omgevingsplanactiviteiten waarvoor de gemeenteraad participatie verplicht heeft gesteld, geldt verplichte participatie (artikel 16.55, zevende lid, Omgevingswet).

Hoofdstuk 7. Evaluatie en nadere regels

Artikel 16. Monitoring en evaluatie

1. Het bestuursorgaan evalueert participatieprocessen op een wijze die past bij hun aard en maatschappelijke impact.

2. Het college monitort jaarlijks de toepassing van het participatiebeleid en deze verordening en gebruikt de ervaringen voor het verbeteren van de werkwijze.

3. Het college informeert de gemeenteraad periodiek over de toepassing van het participatiekader, de belangrijkste ervaringen en leerpunten en de toepassing van het uitdaagrecht.

Artikel 17. Nadere regels

Het bevoegde bestuursorgaan kan binnen zijn bevoegdheden nadere regels, beleidsregels, methodieken en handreikingen vaststellen voor de uitvoering van deze verordening.

Artikel 18. Hardheidsclausule

Het bevoegde bestuursorgaan kan in bijzondere gevallen gemotiveerd afwijken van deze verordening als toepassing ervan, gelet op het doel van de verordening, tot een onredelijke uitkomst leidt.

Hoofdstuk 8. Slotbepalingen

Artikel 19. Intrekking oude regeling

De Verordening inzake de wijze waarop ingezetenen en belanghebbenden bij de voorbereiding van gemeentelijk beleid worden betrokken (Inspraakverordening 2006) wordt ingetrokken.

Artikel 20. Overgangsrecht

Op participatie- en inspraakprocedures die zijn gestart vóór de inwerkingtreding van deze verordening, blijft de regeling van toepassing zoals die gold bij de start van de procedure.

Artikel 21. Inwerkingtreding

Deze verordening treedt in werking op 1 januari 2027.

Artikel 22. Citeertitel

De citeertitel van deze verordening luidt:

Participatieverordening gemeente Bunnik.